

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ**Α Π Ο Φ Α Σ Η****62/2019**

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου, συνήλθε σε συνεδρίαση στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 28.11.2017 και ώρα 10:00, προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Αθανάσιο Κουτρομάνο, πρόεδρο, Ξενοφόντα Μορώνη, αντιπρόεδρο και τα μέλη: Καλλιόπη Διαμαντάκου, Νικόλαο Κιάο, Ευαγγελία Μήτρου, Γεώργιο Σαρειδάκη και Δήμητρα Παπαδοπούλου. Απόντα τα μέλη Βασίλειος Καραποστόλης και Γεώργιος Πλειός, τα οποία είχαν κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η ενδεχόμενη παραβίαση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας από τον τηλεοπτικό σταθμό με τον διακριτικό τίτλο OPEN BEYOND TV (πρώην EPSILON TV), ιδιοκτησίας της εταιρείας με την επωνυμία ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΑΕ, αναφορικά με την τοποθέτηση προϊόντων στη δημοσιογραφική εκπομπή ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΙΚΑ, η οποία μεταδόθηκε στις 26.04.2016, 27.11.2016, 18.12.2016, 04 και 11.06.2016, 04 και 05.02.2017, από τον τηλεοπτικό σταθμό EPSILON TV.

Για τον έλεγχο σχηματίστηκαν οι φάκελοι με αριθμ. 219/2016, 277/2016, 6/2017, 33/2017 και 34/2017 που ανατέθηκαν στον ειδικό επιστήμονα - νομικό Αντώνη Κεχρή και στις διοικητικές υπαλλήλους Ειρήνη Κεραμήτσου (φακ. 219/2016), Ροδόπη Μπιλιαρδή (φακ. 277/2016), Αικατερίνη Κοντοπούλου (φακ. 6/2017), Μαρία Κοντογιάννη (φακ. 33/2017) και Τριάδα Τσαμπούκα (φακ. 34/2017), οι οποίες υπέβαλαν τις με αριθμούς πρωτοκόλλου 569/ΕΣ/14.07.2016, 350/ΕΣ/07.04.2017, 198/ΕΣ/02.03.2017, 394/ΕΣ/28.04.2017 και 263/ΕΣ/20.03.2017 εκθέσεις καταγραφής των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης. Στην συνέχεια, ο Ειδικός Επιστήμων υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμ. πρωτ. 639/ΕΣ/12.07.2017 νομική του εισήγηση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης παρέστησαν οι πληρεξούσιοι δικηγόροι του σταθμού Ιωάννης Νικολόπουλος και Μαρία Κωστοπούλου. Ερωτηθέντες από τον Πρόεδρο, οι εκπρόσωποι του σταθμού δήλωσαν ότι γνωρίζουν το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβαν δε τον λόγο και ανέπτυξαν τους ισχυρισμούς τους. Ζήτησαν στη συνέχεια - και η Ολομέλεια δέχτηκε - να τους παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την 20.12.2017 και ώρα 14.00 και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Στη συνέχεια, ο σταθμός δια των με αριθμ. πρωτ. 6152/18.12.2017 και 372/22.1.2018 εγγράφων του ζήτησε παράταση της προθεσμίας υποβολής υπομνήματος έως και την 28.1.2018, η οποία και έγινε δεκτή. Τελικά, ο σταθμός κατέθεσε στη Γραμματεία το με αριθμ. πρωτ. 500/26.1.2018 υπόμνημα. Επί του υπομνήματος του σταθμού υπήρξε το με αριθμ. πρωτ. 633/ΕΣ/02.08.2018 συμπληρωματικό εισηγητικό σημείωμα του ειδικού επιστήμονα - νομικού στον οποίο είχαν ανατεθεί ο φάκελοι με αριθμό 219/2016, 277/2016, 6/2017, 33/2017 και 34/2017.

Την 12.3.2019 και ώρα 10.30 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου. Συγκροτήθηκε από τους: Αθανάσιο Κουτρομάνο, πρόεδρο, Ξενοφώντα Μορώνη, αντιπρόεδρο και τα μέλη: Καλλιόπη Διαμαντάκου, Γεώργιο Σαρειδάκη, και Δήμητρα Παπαδοπούλου. Απόντα τα μέλη Γεώργιος Πλειός, Ευαγγελία Μήτρου, Νικόλαος Κιάος και Βασίλειος Καραποστόλης, τα οποία είχαν κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ. Παρέστη επίσης και ο ανωτέρω εισηγητής, ο οποίος ανέπτυξε το ζήτημα προφορικά και αποχώρησε. Η Ολομέλεια, αφού παρακολούθησε την επίμαχη ροή προγράμματος και μελέτησε το σύνολο των στοιχείων του φακέλου:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. Νομικό Μέρος

1. Το ΕΣΡ είναι η αρμόδια, κατά το Σύνταγμα, Αρχή (άρθρο 15 παρ. 2) για την άσκηση του άμεσου ελέγχου του κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης και την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων. Ο άμεσος αυτός έλεγχος του κράτους έχει ως σκοπό, μεταξύ των άλλων, την εξασφάλιση της ποιοτικής στάθμης

των προγραμμάτων που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της ραδιοτηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας. Εξάλλου, η διάταξη του άρθρου 2 παρ. 1 του Κώδικα δεοντολογίας ειδησεογραφικών και άλλων δημοσιογραφικών και πολιτικών εκπομπών [Π.Δ. 77/2003, ΦΕΚ Α΄ 75/28.03.2003] επαναλαμβάνει, για το πεδίο εφαρμογής του αυτού Κώδικα, την ως άνω συνταγματική επιταγή περί εξασφάλισης της ποιοτικής στάθμης των ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών.

2. Κατά τον ορισμό που περιέχει η διάταξη του άρθρου 1 εδ. β΄ του Κώδικα δεοντολογίας ειδησεογραφικών και άλλων δημοσιογραφικών και πολιτικών εκπομπών: *«Στην έννοια της δημοσιογραφικής εκπομπής εμπίπτουν όλες οι εκπομπές λόγου, που έχουν ενημερωτικό χαρακτήρα, ανεξάρτητα από το χαρακτηρισμό που τους προσδίδεται από τον ραδιοφωνικό ή τον τηλεοπτικό φορέα».*

3. Εξάλλου, κατά τη διάταξη του άρθρου 12 παρ. 1 του Π.Δ. 109/2010 [ΦΕΚ Α΄ 190/05.11.2010]: *«Η τοποθέτηση προϊόντος απαγορεύεται»*, ενώ, σύμφωνα με την παρ. 2 του αυτού άρθρου: *«Κατ’ εξαίρεση η τοποθέτηση προϊόντος επιτρέπεται σε κινηματογραφικά ή τηλεοπτικά έργα και σειρές που δημιουργήθηκαν για να διανεμηθούν από υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων, καθώς και σε αθλητικά και σε ελαφράς ψυχαγωγίας προγράμματα...».*

4. Επίσης, η παρ. 17 της Οδηγίας με αριθ. 1/12.07.2011 του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης διευκρινίζει ότι *«η τοποθέτηση προϊόντος απαγορεύεται καταρχήν. Συγκεκριμένα, απαγορεύεται στα προγράμματα που απευθύνονται σε ανηλίκους, τις δημοσιογραφικές, ειδησεογραφικές και πολιτικές εκπομπές, τα ντοκιμαντέρ, τις πολιτιστικές εκπομπές και τις εκπομπές θρησκευτικού περιεχομένου»*, ενώ η παρ. 18 της αυτής Οδηγίας παρουσιάζει, λεπτομερώς, τις εξαιρέσεις στον ως άνω θεσπισθέντα κανόνα, ως εξής: *«Η τοποθέτηση προϊόντος επιτρέπεται κατ’ εξαίρεση στα κινηματογραφικά ή τηλεοπτικά έργα και σειρές, στα αθλητικά προγράμματα και στα προγράμματα ελαφράς ψυχαγωγίας. Ως ελαφράς ψυχαγωγίας νοούνται ιδίως οι κωμικές και σατιρικές εκπομπές, οι διαγωνιστικές εκπομπές, τα τηλεπαιχνίδια, τα μουσικά προγράμματα (συμπεριλαμβανομένων των μουσικών video clips), οι εκπομπές τηλεοπτικής αναπαράστασης της πραγματικότητας (reality shows), οι ταξιδιωτικές εκπομπές, οι εκπομπές ποικίλης ύλης με ψυχαγωγικό και ενημερωτικό χαρακτήρα (infotainment) κ.ά.»*.

5. Τέλος, κατά τα στοιχεία β΄ και ε΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Ν. 2863/2000 [ΦΕΚ Α΄ 262/29.11.2000], το ΕΣΡ ελέγχει την τήρηση των όρων και των προϋποθέσεων, καθώς και των εν γένει κανόνων και αρχών, που προβλέπονται στην

εκάστοτε ισχύουσα ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία και επιβάλλει τις από το άρθρο 4 παρ. 1 του Ν. 2328/1995 [ΦΕΚ Α' 159/03.08.1995], όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του από το άρθρο 16 παρ. 1 του ν. 2644/1998 [ΦΕΚ Α' 233/13.10.1998], προβλεπόμενες κυρώσεις.

6. Από τις διατάξεις αυτές συνάγεται ότι απαγορεύεται η τοποθέτηση προϊόντος στις δημοσιογραφικές εκπομπές.

II. Πραγματικό Μέρος

Από τα έγγραφα του φακέλου, την παρακολούθηση της επίμαχης ροής προγράμματος και τους ισχυρισμούς της εγκαλουμένης (προβληθέντες προφορικά και εγγράφως), προκύπτουν τα εξής:

1. Η εκπομπή ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΙΚΑ συνιστά δημοσιογραφική εκπομπή, κατά τον ορισμό που περιέχει η διάταξη του άρθρου 1 εδ. β' του Κώδικα δεοντολογίας ειδησεογραφικών και άλλων δημοσιογραφικών και πολιτικών εκπομπών. Θα πρέπει, επίσης να επισημανθεί ότι ο δημοσιογραφικός-ερευνητικός χαρακτήρας της εκπομπής ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΙΚΑ, με στόχο την ενημέρωση του κοινού, κατέστη πρόδηλος κατά τη διαρκή προσπάθεια εντοπισμού ηθοποιού με ψυχολογικά προβλήματα στην εκπομπή της 27.11.2016 (φακ. με αριθμ. 6/2017), ανεξαρτήτως του αν, τελικά, η *ad hoc* διεξαγωγή της αυτής δημοσιογραφικής έρευνας κρίθηκε αθέμιτη (βλ. απόφαση ΕΣΡ με αριθμ. 57/2019). Ένας, δε, εκ των συμμετεχόντων στο πάνελ της εκπομπής (Σ. Καραμίντζας) αναγνώρισε ευθέως τη δημοσιογραφική φύση της υπό έλεγχο εκπομπής ως εξής: *«Το σημαντικότερο όλων είναι ότι ο μοναδικός άνθρωπος που χτύπησε την πόρτα είναι ο δημοσιογράφος ενός τηλεοπτικού σταθμού και ο Σπύρος Μπιμπίλας. Δηλαδή ουδείς άνθρωπος πέντε μέρες αναζήτησε αυτόν τον άνθρωπο που έχει προϊστορικό κακό και δεν είπε κανείς ρε παιδιά, αυτός ο άνθρωπος μπορεί να είναι στην ζωή; Μήπως κινδυνεύει; Χρειάστηκε μια εκπομπή, ένας τηλεοπτικός σταθμός, ένας ηθοποιός και μια δημοσιογράφος για να ανακαλύψουν μετά από πέντε μέρες ότι αυτός ο άνθρωπος βρίσκεται ένα βήμα πριν δώσει τέλος στην ζωή του. Αυτό είναι το νόημα αυτήν την στιγμή»* (βλ. έκθεση πραγματικών περιστατικών υπ' αριθ. 198/ΕΣ/02.03.2017, σελ. 6).

2. Από τις εκθέσεις καταγραφής πραγματικών περιστατικών του Τμήματος Ποιότητας Προγραμμάτων του Ε.Σ.Ρ. με Α.Π. 569/ΕΣ/14.07.2016 (σελ. 1), 198/ΕΣ/02.03.2017 (σελ. 1), 263/ΕΣ/20.03.2017 (σελ. 1), 350/ΕΣ/07.04.2017 (σελ. 1, 26, 99), 394/ΕΣ/28.04.2017 (σελ. 1, 27), αναφορικά με την εκπομπή ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΙΚΑ, η οποία μεταδόθηκε, αντιστοίχως, στις 26.04.2016, 27.11.2016, 18.12.2016, 04 και 11.06.2016, 04 και 05.02.2017, προκύπτει η μνεία, μέσω της μετάδοσης σχετικής καρτέλας στην αρχή και το τέλος της εκπομπής, ότι η εν λόγω εκπομπή περιείχε τοποθέτηση προϊόντος.

3. Συνεπώς, υφίσταται, εν προκειμένω, αθέμιτη τοποθέτηση προϊόντος σε δημοσιογραφική εκπομπή, κατά τις ως άνω ημερομηνίες.

III. Υπαγωγή

Ενόψει όλων αυτών, καθίσταται σαφές ότι η εγκαλούμενη εταιρεία παραβίασε - εκ προθέσεως και κατ' εξακολούθηση - τις αναφερόμενες στο νομικό μέρος της παρούσας διατάξεις. Επομένως, πρέπει να επιβληθεί στην εγκαλουμένη διοικητική κύρωση και δη εκείνη του προστίμου.

Περαιτέρω, με βάση τη βαρύτητα της παραβάσεως και το κοινώς γνωστό μερίδιο τηλεθεάσεως του συγκεκριμένου τηλεοπτικού σταθμού, κρίνεται ότι το επιβλητέο πρόστιμο είναι εκείνο των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης δέχεται ότι ο σταθμός της εγκαλουμένης παραβίασε - εκ προθέσεως και κατ' εξακολούθηση - τη ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία ως προς την απαγόρευση τοποθέτησης προϊόντος σε δημοσιογραφική εκπομπή.

Επιβάλλει στην εταιρεία με την επωνυμία ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΑΕ, ιδιοκτήτρια του τηλεοπτικού σταθμού OPEN BEYOND TV(πρώην EPSILON TV), τη διοικητική κύρωση του προστίμου των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ.

Κατά το άρθρο 4 παρ. 3 του Ν. 2328/1995, όπως έχει μετά την δια του άρθρου 23 παρ. 5 εδ. β' του Ν. 3166/2003 αντικατάστασή του, η παρούσα απόφαση κατά την προαναφερόμενη κύρωση, είναι εκτελεστή κατά:

1. Της εταιρείας ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ Α.Ε., που εδρεύει στο Κορωπί Αττικής, στο 2ο χιλιόμετρο Λεωφ. Παιανίας - Μαρκοπούλου, με ΑΦΜ 094249653, Δ.Ο.Υ. ΦΑΕ Αθηνών.
2. Της Μποροντίνα Λιουντμίλα (Borodina Liudmila) του Αλεξάντερ (Aleksandr) με ΑΦΜ 173311781, ΔΟΥ Κατοίκων Εξωτερικού, ως νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 12^η Μαρτίου 2019 και δημοσιεύτηκε την 6^η Δεκεμβρίου 2021.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΟΥΤΡΟΜΑΝΟΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΡΑΖΙΔΟΥ